

CYNULLIAD CENEDLAETHOL CYMRU

AIL ADRODDIAD Y PWYLLGOR SAFONAU 2000

Cwyn yn erbyn Aelod

Cylch Gwaith ac Aelodaeth y Pwyllgor Safonau

Etholwyd y Pwyllgor Safonau o dan Reol Sefydlog 16 i ystyried cwynion a gyfeiriwyd ato gan y Llywydd ynghylch torri, neu bosibilrwydd y torrwyd, gofynion Rheol Sefydlog 4 neu unrhyw benderfyniad gan y Cynulliad mewn perthynas â buddiannau ariannol neu fuddiannau eraill Aelodau neu baragraff 2.8 Rheol Sefydlog 2; neu unrhyw un o'r protocolau neu ganllawiau safonau ymddygiad Aelodau a gymeradwywyd gan benderfyniad y Cynulliad; neu'r canllawiau ar gyfer Ysgrifenyddion y Cynulliad a gymeradwywyd gan y Cynulliad dan baragraff 2.7 Rheol Sefydlog 2.

Cadeirydd y Pwyllgor yw David Melding. Dyma'r aelodau:

David Melding (Cadeirydd)	Canol De Cymru
Janet Davies	Gorllewin De Cymru
Richard Edwards	Preseli Sir Benfro
Val Feld	Dwyrain Abertawe
Janice Gregory	Ogwr
Brian Hancock	Islwyn
Christine Humphreys	Gogledd Cymru
Gareth Jones	Conwy
Gwenda Thomas	Castell-nedd
Clerc	Barbara Wilson
Dirprwy Clerc	Julie Grant

Diben a Chwmpas yr Adroddiad

Gosodir yr adroddiad gerbron y Cynulliad yn unol â Rheol Sefydlog 16.6. Mae'n ymwneud â honiad y torrwyd y Cod Ymddygiad ar gyfer Aelodau'r Cynulliad, y penderfynodd y Cynulliad ei fabwysiadu ar 18 Mai 1999. Yr honiad yw y camddefnyddiwyd Deunydd Swyddfa'r Cynulliad.

Ymdriniwyd â'r gyn yn unol â gweithdrefn ddrafft a ystyriwyd gan y Pwyllgor Safonau yn ei gyfarfod ar 11 Tachwedd 1999 ac a ddosbarthwyd i holl Aelodau'r Cynulliad er mwyn iddynt roi eu sylwadau arno ym mis Rhagfyr 1999. Ar hyn o bryd mae'r Pwyllgor wrthi'n ystyried y sylwadau a dderbyniwyd. Gofynnwyd i'r Ymgynghorydd Annibynnol, sydd newydd ei benodi, am gyngor ar y copi drafft a'r sylwadau cyn llunio'r weithdrefn derfynol. Er hynny, mae'r Pwyllgor wedi defnyddio'r weithdrefn ddrafft wrth ymdrin â'r gyn hon.

Ar ôl cyfeirio cwyn i ddechrau, prif gam cyntaf y weithdrefn ddrafft yw ymchwiliad cychwynnol i sefydlu a yw'n achos sydd angen ei ystyried yn llawn. Y bwriad yn y cam hwn yw peidio ag enwi unrhyw un cyn belled ag y bo modd er mwyn gwarchod pawb y mae'r gyn yn ymwneud â hwy, a'r Aelod sy'n destun y gyn yn fwy na neb.

Yr Ymgynghorydd Annibynnol sy'n cynnal yr ymchwiliad cychwynnol. Y bwriad yw sefydlu a yw'n bosibl y torrwyd y Rheolau Sefydlog perthnasol, penderfyniadau'r Cynulliad, neu'r protocolau neu ganllawiau a gymeradwywyd (neu a yw'n bosibl y cyflawnwyd trosedd o dan Adran 72 Deddf Llywodraeth Cymru 1998 y mae angen rhoi gwybod i'r heddlu amdani) ac os felly, a ellid cyfiawnhau ymchwiliad llawn, pellach. Yn ei adroddiad, mae'r Ymgynghorydd Annibynnol yn gwneud argymhelliad i'r Pwyllgor ar y materion hyn er mwyn ei gynorthwyo i benderfynu beth i'w wneud nesaf.

Mae'r Pwyllgor wedi penderfynu y dylid gwrthod yr achos dan sylw, am y rhesymau a grynhoir isod.

Crynodeb o ystyriaeth y Pwyllgor

Gwnaed y gyn yn erbyn yr Aelod gan rywun a dderbyniodd llythyr ar ddeunydd ysgrifennu'r Cynulliad gan yr Aelod. Gwahoddiad oedd y llythyr i ddigwyddiad a gynhaliwyd yn adeilad y Cynulliad Cenedlaethol, ac roedd yn ymddangos i'r sawl a gwynodd fod y llythyr wedi cael ei ddosbarthu'n eang. Haerodd yr achwynwr fod y llythyr yn ddefnydd amhriodol o'r deunydd ysgrifennu a ddarperir am ddim i Aelodau ei ddefnyddio.

Ar ôl derbyn y llythyr, gofynnwyd i'r Ymgynghorydd Annibynnol gynnal ymchwiliad cychwynnol a pharatoi adroddiad ar gyfer y Pwyllgor Safonau. Rhoddwyd gwybod i'r Aelod dan sylw, a derbyniodd gopi o adroddiad yr Ymgynghorydd ar yr un pryd ag y'i hanfonwyd at y Pwyllgor.

Cyfarfu'r Pwyllgor yn breifat ar 6 Mehefin (o dan Reol Sefydlog 16.5) i ystyried y gyn. Hysbyswyd yr Aelod dan sylw y gallai wneud cyflwyniad i'r Pwyllgor pe dymunai, ond penderfynodd beidio â gwneud hynny. Gwahoddwyd yr achwynwr i roi caniatâd i ryddhau ei enw i'r Aelod yr achwynwyd amdano ac i'r Pwyllgor. Ni dderbyniwyd ymateb i'r llythyr a

anfonodd yr Ysgrifenyddiaeth ar ran y Pwyllgor; mae'r pwyllgor yn gresynu am hyn.

Hanfod yr honiad yw beth yw defnydd priodol o benllythyrau'r Cynulliad. Y Cod Ymddygiad ar gyfer Aelodau'r Cynulliad a fabwysiadodd y Cynulliad ar 18 Mai 1999 yw'r prif god perthnasol. Noda paragraff 5 'Ymarfer yr Egwyddorion' yn y Cod

"Ni chamddefnyddir unrhyw dâl neu lwfans a roddir i Aelodau at ddibenion cyhoeddus a rhaid dilyn yn ofalus y rheolau gweinyddol sy'n gymwys i daliadau a lwfansau o'r fath."

Mae Pwyllgor y T wedi ystyried canllawiau'n ymwneud â defnyddio deunydd ysgrifennu ac adnoddau eraill y Cynulliad Cenedlaethol. Cymeradwywyd y canllawiau gan y Llywydd, ond nid oeddynt wedi'u dosbarthu ar adeg cyfarfod y Pwyllgor Safonau. Mae'r canllawiau drafft yn nodi na ddylid defnyddio deunydd ysgrifennu'r Cynulliad ar gyfer gohebiaeth bersonol, at ddibenion gwleidyddiaeth bleidiol nac er mwyn ymgyrchu. Ni ddylid anfon cylchlythyrau ar benllythyrau gwreiddiol oni bai eu bod yn ymwneud yn uniongyrchol â dyletswyddau Aelod, neu fel a ddarperir yn y Canllawiau.

Argymhelliad cychwynnol yr Ymgynghorydd Annibynnol ar Safonau oedd gwrthod y gyn gan nad yw'r canllawiau wedi'u dosbarthu'n ffurfiol a chan nad yw'r canllawiau drafft yn cynnwys unrhyw gyswllt pendant a diamwys rhyngddynt a'r Cod Ymddygiad ar gyfer Aelodau'r Cynulliad. Derbyniodd y Pwyllgor yr adroddiad a'r argymhelliad i wrthod yr achos.

Crynodeb

Dyma ail adroddiad y Pwyllgor Safonau ar gyn y mae wedi'i hystyried gan ddilyn y weithdrefn ddrafft. Ar ôl i'r Ymgynghorydd Annibynnol ar Safonau gynnal ymchwiliad cychwynnol, mae'r Pwyllgor wedi penderfynu gwrthod yr achos.

D MELDING

Cadeirydd y Pwyllgor Safonau

Mehffin 2000